

Sygn. akt I CSK 356/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon

w sprawie z wniosku R.M.
przy uczestnictwie D.I.K.
o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia i stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 stycznia 2017 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację R.M. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 grudnia 2015 r. oddalającego wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia oraz stwierdzenie nabycie spadku na podstawie testamentu. U podłoża tego rozstrzygnięcia leżało ustalenie, że wnioskodawca miał wiedzę przed śmiercią spadkodawczyni co do istnienia testamentu sporządzonego w dniu 12 maja 1998 r.

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną, w której żądał uchylenia postanowienia Sądu Okręgowego i przekazania sprawy temu sądowi do

ponownego rozpoznania. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ocenie skarżącego z tej przyczyny, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, iż swoim zachowaniem wnioskodawca nie wypełnił przesłanek z art. 679 § 1 zd. 2 k.p.c., albowiem żądanie opierał na podstawie, którą mógł powołać przed notariuszem sporządzającym akt poświadczenia dziedziczenia.

Z mocy odesłania zawartego w dodanym nowelą z dnia 24 sierpnia 2007 r. art. 679 § 4 przepisy § 1 - 3 stosować należy odpowiednio do zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia, sporządzonego przez notariusza (zob. art. 95 j pr. not.). Z wykładni gramatycznej tego przepisu wynika, iż wzruszenie zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza dopuszczalne jest wyłącznie na drodze stosownego postanowienia sądu spadku.

Postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c. nie służy i nie może być wykorzystywane, jako środek do usunięcia skutków bezczynności lub błędów uczestników postępowania spadkowego, czy też skutków ich nieznamości prawa ani nawet błędów sądu. Chociaż jest ono postępowaniem autonomicznym, ma jednak charakter „wznowieniowy”, co uwidacznia się przede wszystkim w tym, że uczestnik postępowania spadkowego tylko wtedy może skutecznie żądać na podstawie art. 679 § 1 k.p.c. zmiany postanowienia spadkowego, jeżeli wykaze, jak przy wznowieniu postępowania, szczególne przesłanki swojego żądania, czyli podstawę, której nie mógł powołać w poprzednim postępowaniu oraz zachowanie rocznego terminu określonego w tym przepisie. Obowiązany jest wykazać istnienie przeszkody obiektywnej, uniemożliwiającej mu powołanie w sprawie spadkowej okoliczności uzasadniającej odmienną podstawę lub porządek dziedziczenia.

Według wiążących ustaleń faktycznych skarżący wiedział, że został sporządzony testament i nie wykazał obiektywnych przeszkód ujawnieniu tej okoliczności przed notariuszem sporządzającym akt poświadczenia dziedziczenia.

W rzeczywistości skarżący pragnie z powołaniem się na oczywistą zasadność skargi doprowadzić do ponownej oceny materiału dowodowego. W tym kontekście Sąd Najwyższy wskazuje także, iż skarga kasacyjna stanowi

nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jego rozpoznanie nie ma charakteru postępowania w ramach III instancji. Służy realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań Sądu Najwyższego, wśród których pozostają przede wszystkim nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.), jego obowiązki obejmują zapewnienie jednolitości orzecznictwa i rozstrzyganie zagadnień prawnych. Tym właśnie celom wypada podporządkować także rozstrzyganie skarg kasacyjnych. Z uwagi na powyższe, oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi nie da się nie dostrzec że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić na pierwszy rzut oka bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (por. np. postanowienie z dnia 2 sierpnia 2007 r., sygn. III UK 45/07, nie publ.).

Z tych przyczyn orzeczono, jak w postanowieniu.